

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Mreža za prostor
mreža nevladnih organizacij za trajnostno urejanje prostora
koordinator: Inštitut za politike prostora
Tržaška cesta 2
1000 Ljubljana

in

Plan B za Slovenijo
mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj
koordinator: Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana

Vlada Republike Slovenija
Gregorčičeva 20-25
1000 Ljubljana

Datum: 8.11.2016

Zadeva: **Nasprotovanje predlogu Zakona o strateškem razvojnem območju državnega pomena v Občini Hoče -Slivnica**

Dne 7.11.2016 je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo predložilo v vladno gradivo predlog Zakona o strateškem razvojnem območju državnega pomena v Občini Hoče-Slivnica. Nevladne organizacije s področja varstva okolja, urejanja prostora in trajnostnega razvoja združene v mreži Plan B za Slovenijo in Mreži za prostor **ne nasprotujemo investiciji Magne Steyr**, ki jo želi zakon olajšati, **pač pa nasprotujemo načinu umeščanja** razvojnega območja kot ga predlaga Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo s predlogom tega zakona. Predlogu zakona nasprotujemo, ker ta v nasprotju z veljavnimi zakoni urejanja prostora in graditve objektov za umestitev posamične investicije tuje zasebne gospodarske družbe v prostor na slovenskem ozemlju nesistemsko vzpostavlja poseben režim umeščanja v prostor, kar je v nasprotju najmanj z 2., 8. in 153. členom Ustave RS (vključno s kršitvijo Direktive 2001/42/ES o presoji nekaterih načrtov in programov na okolje in Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah) in **predlagamo vladi, da predlog zakona zavrne, saj tak pristop umeščanja ene investicije z zakonom ruši tako sistem prostorskega načrtovanja kot varstvo okolja.**

Nasprotovanje argumentirano z naslednjim:

1. Umeščanje ureditev državnega pomena mora potekati v skladu z Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, morebitne razlastitve ureja Zakon o urejanju prostora, graditev objektov in dokazila za pridobitev gradbenega dovoljenja pa ureja Zakon o graditvi objektov. Glede na

navedeno vsebinsko ureditev, ki jo predlaga zakon **sodi v področje Ministrstva za okolje in prostor**, ki je pristojno za pripravo državnega prostorskega načrta, ki bi ga bilo glede na zatrjevani strateški pomen investicije za Slovenijo verjetno v takem primeru potrebno pripraviti. Če država ocenjuje večje investicije določenih lastnosti za strateško pomembne za državo, potem bi **Ministrstvo za okolje in prostor morebiti lahko predlagalo le sistemsko rešitev** – morebitno spremembo Uredbe o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena.

2. **Ni pa dopustno v nasprotju z veljavno ureditvijo**, ki so ji podvržene vse fizične in pravne osebe, torej tudi vsi domači in tuji gospodarski subjekti, **eno samo investicijo** (zasebnega avstrijskega podjetja Magna Steyr) izvzeti iz obstoječega pravnega režima, kar **ruši temeljna pravila pravne države. V ustavi tudi ni nobene podlage**, da bi država tak projekt povzdignila v cono »javnega interesa« in s tem upravičila tujemu kapitalu na ljubo trošenje davkoplačevalskega denarja (predlog zakona sploh nima ovrednotenih finančnih posledic, iz medijev pa je razbrati, da ima država namen potrošiti skoraj 10 mio EUR za vzpostavitev pogojev za umestitev te investicije v prostor).
3. Predlagani zakon pomeni, da za investicijo ne bo narejen državni prostorski načrt, s čimer se **ruši cel sistem prostorskega načrtovanja**.
4. Predlagani zakon bo omogočal **razlastitve**, ki so v skladu z Zakonom o urejanju prostora **možne le v javno korist** in pod pogojem, da je za javno korist nujno potrebna. Dovoljeni razlogi razlastitve so za gradnjo javne infrastrukture, potrebe obrambe in varnosti državljanov, za gradnjo objektov za potrebe izvajanja javnih služb zdravstva, vzgoje, šolstva, kulture, znanosti, raziskovanja in socialnega varstva ter za gradnjo socialnih in neprofitnih stanovanj. Posamična investicija gospodarske družbe, ki nima nobene od navedenih značilnosti, ne more doseči praga javne koristi. V nasprotnem primeru bi lahko v primeru utemeljenih razlogov (torej za vsako investicijo večjega obsega, ki zagotovi delovna mesta) Ministrstvo za okolje in prostor predlagalo spremembo kot sistemsko rešitev za vse.
5. Ker se z zakonom predvideva umestitev investicije v prostor, **bi morala biti narejena celovita presoja vplivov na okolje** (v skladu z Zakonom o varstvu okolja, Zakonom o ohranjanju narave in Zakonom o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor). Izogibanje celoviti presoji vplivov, ki bi morala biti narejena pred predložitvijo napadenega zakona, je v nasprotju s temeljnimi postulati varstva okolja in predstavlja **neposredno kršitev Zakona o varstvu okolja in Direktive 2001/42/ES o presoji nekaterih načrtov in programov na okolje** in Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah. Celovita presoja vplivov bi morala vključevati tudi **presojo vplivov na naravo** po Zakonu o ohranjanju narave. Predvideni industrijski objekt bo izvajal tudi ličarsko dejavnost, kar pomeni, da gre za **nevarne kemikalije**, kar bi tudi moral biti predmet celovite presoje vplivov na okolje. Še posebej, ker bo investicija **posegla tudi na vodovarstvena območja**.
6. Predvidena umestitev investicije bo močno posegla v kmetijska zemljišča in bo **v nasprotju z Zakonom o kmetijskih zemljiščih**. Če gre za tako visok javni interes, kot zatrjuje predlagatelj Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, bi moralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predlagati ustrezno sistemsko spremembo. Prav tako ne moremo mimo dejstva, da se

obseg kmetijskih zemljišč v uporabi v Sloveniji pospešeno zmanjšuje in da je Slovenija na dnu v Evropi glede površine kmetijskih zemljišč na prebivalca.

7. **Predlog zakona ni bil v javni razpravi, čeprav bi moral biti** tako na podlagi Zakona o varstvu okolja, Zakona o umeščanju objektov državnega pomena v prostor in Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah. Javni razpravi se je predlagatelj izognil z nujnim postopkom, vendar pa za to nima podlage v poslovniku Vlade.

Koordinator Plan B za Slovenijo
Polona Valič

Koordinator Mreže za prostor
Marko Peterlin

V vednost:

- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano